

Quadrifolia

Afdeling Deventer Jaargang 25, nr. 1 - 2013

Nieuwjaarsbijeenkomst

Datum: Zondag 6 januari 2013, 14.00 uur

Plaats: Bij Koos Anema, Blauwedijk 12, Almen.

Ook dit jaar willen we het verenigingsjaar beginnen met een gezellig samenzijn in Almen. Vanaf 14.00 uur is er open huis aan de Blauwedijk 12. Bij goed weer vertrekken we omstreeks 15.00 uur voor een korte wandeling (graag een paar extra schoenen of slossen meenemen). Mocht je ter verhoging van de feestvreugde iets lekkers mee willen nemen dan is dat uiteraard welkom. Wie problemen heeft met het vervoer kan dit van te voren opgeven, dan proberen we daar een oplossing voor te vinden. Voor een goede voorbereiding is het fijn om bijtijds te weten wie er komen en op welke hapjes en/of drankjes gerekend kan worden. Daarom graag aanmelden uiterlijk woensdag 2 januari bij Koos Anema, tel. 0575 431821 of email: anema-roevelveld@kpnmail.nl.

Van leden voor leden

Datum: donderdag 17 januari 2013

Plaats: Ulebelt, Maatmansweg 3, Deventer

Tijd: 20.00 uur

Tijdens deze avond is er gelegenheid om ervaringen in de natuur uit te wisselen. We kunnen gebruik maken van een laptop en een beamer. Mooie verhalen van belevenissen op vakantie of in de achtertuin kunnen hier aan leden worden verteld en geïllustreerd met foto's en video's. U kunt zelf foto's, materiaal en verhalen meenemen. Gerrit Hendriksen kan daarnaast veel vertellen over flora en fauna in Deventer en omgeving. Het belooft een gezellige en informatieve avond te worden.

Graag tot 10 januari doorgeven welk materiaal u wilt meenemen bij Gerrit Hendriksen, gw_hendriksen@zonnet.nl of Nienke Dijkstra, dijkstra_nienke@hotmail.com

Struinen in oernatuur Duursche Waarden

Datum: zaterdag 26 januari 2013

Plaats: Parkeerplaats Fortmond (vanaf Deventer net voor Den Nul de Tichelstraat in naar de Duursche Waarden, over de rondweg naar de Parkeerplaats),
Tijd: 10.00 uur, Excursieleider: Jaap Bont

We gaan struinen in oernatuur van de IJssel, een landschap dat er uit ziet als dat van voor de bedijking. Landschap waar water, wind en zand vrij spel hebben. Een landschap dat beheerd wordt door Schotse Hooglanders en Shetlandpony's. Het is ook een landschap waar noeste arbeiders hun brood verdienden in de steenfabriek. Een landschap dat voor de toekomst is voorbereid voor hoogwater pieken. Mocht het door hoog water niet door kunnen gaan, dan bedenken we ter plekke een oplossing. Wat neemt u mee: laarzen, verrekijker, iets te eten, en regenkleding. Aanmelden bij Nienke Dijkstra, dijkstra_nienke@hotmail.com of 0570 657817.

Kleine excursie Lankhorst

Datum: donderdag 31 januari 2013

Plaats: Boxbergerweg bij de kruising met de Wildbaan. Dit ligt tussen de Raalterweg in Wesepe en kasteel Boxbergen. Tijd: 14.00 uur tot 15.30 uur, excursieleider: Gerrie Roetert

Ten westen van het dorp Wesepe is het ruim 370 hectare grote landgoed Lankhorst -Boxbergen gelegen. Dit karakteristieke Sallandse landgoed is gedeeltelijk eigendom van Stichting IJssellandschap (Boxbergen) en gedeeltelijk van het Burgerweeshuis en Kinderhuis te Deventer (Lankhorst).

Wij wandelen een van de routes die hier lopen, door de bossen en langs de akkers. Het is een plek 'niet zo ver van huis' maar die wat verscholen ligt en daardoor niet zo bekend zal zijn. Gewoon mooi Sallands landschap.

Aanmelden bij Nienke Dijkstra, dijkstra_nienke@hotmail.com of 0570 657817.

Lezing Baikalmeer door Ronald Groening en Mike Hirschler

Datum: donderdag 14 februari 2013, Plaats: Ulebelt, Maatmansweg 3, Deventer, Tijd: 20.00 uur

Tijdens deze lezing zal Ronald Groening samen met Mike Hirschler verslag doen van één van hun (vogel-)reizen. In de zomer van 2012 heeft Ronald een lange reis gemaakt naar het gebied bij het Baikalmeer.

Kleine excursie Oude Begraafplaats, Deventer

Datum: woensdag 20 februari 2013, Plaats: Diepenveenseweg (t.o. voormalige postkantoor), Tijd: 14.00 uur tot ca. 15.30 uur, Excursieleider: Gerrie Roetert

De begraafplaats werd gebruikt van 1831 tot 1918. Na verloop van jaren raakte deze plek wat in de vergetelheid en verwilderde. De Stichting Oude Begraafplaatsen Deventer (SOBD) onderhoudt nu deze begraafplaats, inventariseert graven en doet herstel- en onderhoudswerkzaamheden. Stichting Natuur Anders doet het groenonderhoud.

Deze begraafplaats is een oase van rust midden in de stad. Vanaf enige afstand lijkt het een volwassen gemengd bos, maar het is een verzameling solitaire bomen waartussen zich houtopslag ontwikkeld heeft. Door de variatie van groen is de begraafplaats in trek bij diverse vogelsoorten waaronder de ransuil, de goudvink en de fitis. Ook vindt men er de rode eekhoorn. De oudste loofbomen zoals fraaie exemplaren van de treurbeuk, grillig gevormde acacia's, eiken, esdoorns dateren uit de tijd van de aanleg van de begraafplaats. In het voorjaar bloeien er vele stinsenplanten. En het is een prachtig biotoop voor allerlei mossen. Aanmelden bij Nienke Dijkstra, dijkstra_nienke@hotmail.com of 0570 657817.

Gewestelijke excursie Brabantse Biesbosch

Datum: Zaterdag 2 maart 2013, Tijd: 10.00 uur

Verzamelen: Biesbosch Museum, Hilweg 2, 4251 MT Werkendam; Excursieleiders: Tjalling van der Meer en Hans Grotenhuis

Op zaterdag 2 maart 2013 organiseert het Gewest opnieuw de excursie naar de Brabantse Biesbosch onder leiding van Hans Grotenhuis en Tjalling van der Meer. De Brabantse Biesbosch is met een oppervlakte van 3.638 hectare het grootste gedeelte van de Biesbosch en ligt tussen de Nieuwe Merwede, de Amer en het Land van Heusden en Altena.

Het gebied ontstond na de Sint Elisabethsvloed van 1421: een deel van het toen ondergelopen polderland is nooit meer opnieuw ingedijkt. Uiteindelijk ontstond hier een zoetwatergetijdengebied.

De rivieren Maas en Rijn voerden zand aan, waardoor zandplaten ontstonden. De mens exploiteerde de biezen, het riet en de grienden. De nu nog aanwezige grienden zorgen voor de aanwezigheid van bijzonder mossensoorten. Door de uitvoering van het Deltaplan, met name de afsluiting van het Haringvliet, verdween de getijdendynamiek grotendeels.

De ontwikkelingen hebben in de Biesbosch echter niet stilgestaan. De laatste jaren zijn door natuurontwikkeling met ontpoldering en vergravingen weer nieuwe natte gebieden toegevoegd. De flora en fauna is bijzonder. Dit jaar broedde voor het eerst de zeearend in de Biesbosch. De bever komt in een behoorlijk aantal voor en tenslotte is het gebied in deze periode van het jaar vogelrijk. Met de aanwijzing als Natura 2000-gebied is de betekenis van het gebied onderstreept. Meer informatie hierover is te vinden in de speciale folder op de landelijke website van de KNNV www.knnv.nl onder Projecten-Natura 2000.

Tijdens de excursie willen we een aantal karakteristieke plekken van de Brabantse Biesbosch bezoeken, zoals natte graslanden, wilgengrienden en cultuurhistorisch belangrijke plekken zoals de Spieringsluis. De afstanden zijn redelijk groot en daarom verplaatsen we ons met de auto naar de verschillende excursiepunten. Behalve vogels kijken zullen we ook enkele korte wandelingen maken. Kortom, het wordt een afwisselend programma in een afwisselend gebied.

Graag vóór 25 februari aanmelden bij Hans Grotenhuis, dalkruid@planet.nl. Dan kunnen we samen rijden.

Mossenexcursie Lettelerleide

Datum: zondag 3 maart 2013

Plaats: Oostermaet, parkeerplaats aan de Oostermaetsdijk, Tijd: 11 uur

Excursieleider: Michel Zwartz, Universiteit Wageningen, mossenskundige, zal ons rondleiden door de Oostermaet, waar veel verschillende mossoorten te vinden zijn. De excursie zal ongeveer een halve dag duren. Aanmelden bij Gerrit Hendriksen, gw_hendriksen@zonnet.nl of Nienke Dijkstra, dijkstra_nienke@hotmail.com.

Algemene ledenvergadering

Datum: donderdag 21 maart 2013

Plaats: Ulebelt, Maatmansweg 3, Deventer

Tijd: 20.00 uur

De agenda, het verslag van de vorige algemene ledenvergadering en het jaarverslag vindt u verderop in deze Quadrifolia onder Verenigingsnieuws.

Op dit moment is het programma na de pauze nog niet bekend.

Excursie omgeving kasteel Ruurlo

Datum: zondag 24 maart 2013

Verzamelen: parkeerplaats bij Doolhof Ruurlo aan de Hengelose weg, Tijd: 10 uur

Excursieleiders: Henny Wassens en Dick Steenstra

Vandaag maken we een wandeling op het landgoed Ruurlo en zullen ook langs het kasteel en door de kasteeltuin lopen. Het is een gebied van Staatsbosbeheer en onze route is zeer gevarieerd. We lopen door het boerenland, door bos en langs het water. Het bos wordt omschreven als vogelrijk. Het doel van Staatsbosbeheer is om dit bos te laten uitgroeien tot een gebied met veel variatie: bomen van verschillende leeftijden, veel struiken en kruiden en wat open plekken. Voor ons een prima omgeving om te speuren naar de eerste tekenen van het komende voorjaar. Opgeven kan bij Dick Steenstra (0570-619176 of 06-16202617) of Henny Wassens (0570-676072). We hopen op een plezierige vroege voorjaarswandeling

Vooruitblik

Donderdag 4 april 2013 om 20.00 uur een lezing over gierzwaluwen door Ronald Boerkamp in de Ulebelt

Terugblik

Excursie naar de Oostermaat

20 september 2012. Aantal deelnemers: 12
Helemaal herfstig weer. Op de parkeerplek troffen we meteen de Bleke oesterzwam aan, wat een ontvangst! Maar we waren nog niet op pad of van alle kanten werden we verrast door paddestoelen.
Hoe konden we waar maken dat de wandeling 1,5 uur moest duren, terwijl de paddestoelen zo de aandacht trokken? Niet alle aandacht aan geven, dus. Maar er waren genoeg kenners onder ons, die de paddestoelen zo bij naam wisten. Een grote variatie aan soorten hebben we gevonden. Geen wonder want het terrein was ook zeer gevarieerd. Donkere percelen naaldhout, dan weer stukken loofbos en open plekken met pijpestrootje. Zelfs langs de Lettelerleide troffen we veel Oranje bekerzwammen aan.
In de Lettelerleide zagen we als bijzonderheid een Reiger die een mol probeerde in te slikken. We kregen ruim de gelegenheid om zijn geworstel te aanschouwen, totdat de Reiger wegvloog met de mol in zijn snavel naar een verder gelegen plek.
Het water bood ons meer: Opvallend veel schrijvertjes dwarrelden rond op het wateroppervlak. Bij een duiker, waar het water wat dieper was, waren visjes te zien, snoekjes?
De oever was nog niet schoongeschrapt. Daardoor stonden er nog vergeetmijnetjes, waterkers, paardestaart, watermunt. In het water, waterpest en fonteinkruid. Bijna was onze wandeling rond, met een laatste blik in de Slenk. Het was een heel rijke excursie.

Herfstwandeling in Verwolde

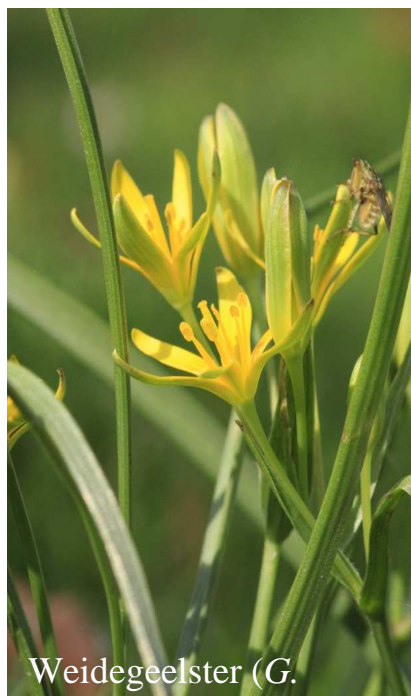
Zondag 14 oktober 2012 genoten we met 4 personen van een prachtige excursie in het Oranjewoud. We keken eerst even op de "plagplek" en ontdekten dat de Koningsvaren zich mooi had uitgebreid. Ook het Moerasviooltje stond er goed bij. Rond de poel vonden we de Moeraswolfsklauw terug, die zich flink had uitgebreid. Op diverse plaatsen Kleine zonnedauw en veel Waterpostelein.
Teruggekeerd op het pad stuitte we al gauw op een flink aantal Vuurzwammetjes. En gedurende de hele wandeling vielen we van de ene verbazing in de andere. Er bleken op dit moment enorm veel paddenstoelen te groeien, zowel wat betreft soorten als aantallen. Een kleine greep uit ons lijstje: Amethystzwam, Geelwitte russula, Zwartpurperen russula, Duivelsbroodrussula, Koeienboleet, Kastanjeboleet, Berkenboleet, Vliegenzwam en Eekhoorntjesbrood. Helaas liet de zeldzame Wijnrode ringboleet verstek gaan. In de berm van de zandweg ontdekten we een groep melkzwammen met knaloranje melksap en bij druk groen verkleurend, waarschijnlijk de Oranjegroene melkzwam. Verder een heksenkring van Nevelzwammen en enkele fraaie Gele knolamanieten. Terug het bos in via het Larixlaantje mooie Valse cantharellen, een heleboel Gele ringboleten en Holsteelboleten. Na enig zoeken vonden we op de terugweg bij het tweede poeltje een paar plekken Moerashertshooi.

Enkele stukken bos zijn sinds onze inventarisatie gekapt en ook rond de vijvers is meer ruimte ontstaan. Hier vonden we ook weer Moeraswolfsklauw en Kleine zonnedauw. Helaas is er nog niets met de Rhododendronbosjes gedaan.

Tenslotte vonden we op afgevalen vliertakken ook weer mooie Judasoren.

Actueel

Geelsterren in Deventer

Weidegeelster (*G.*

Geelsterren in het voorjaar zijn voor mij één van de eerste hoogtepunten van het plantenseizoen. Geelsterren zijn bolgewassen met grasachtige bladeren en gele stervormige bloemen. Na een zachte winter zijn ze al in maart bloeiend te vinden. In de eerste week van mei zijn de bovengrondse delen, de bladen en de bloemen al weer verdwenen. Geelsterren

bloeien sporadisch, hierdoor worden ze gemakkelijk over het hoofd gezien. Omdat ze slechts gedurende korte tijd zijn te vinden en omdat herkenning enige oefening vereist hebben geelsterren in de oren van de liefhebbers van de wilde flora een bijzondere klank (uit Geelsterren in Gelderland).

In Deventer zijn twee van de 5 geelstersoorten bekend, te weten de Weidegeelster en de Akkergeelster (resp. *Gagea pratensis* en *Gagea vilosa*), de Spitse -, Schedegeelster en de Bosgeelster (resp. *Gagea minima*, *G. spathacea* en *G. lutea*) zijn voor zover bekend nog niet gevonden in de gemeente Deventer. Er is in 2012 wel een melding geweest van de Bosgeelster, maar deze is niet terug gevonden (in 2013 staat het gebied zeker op de agenda).

Geelsterren binnen Deventer zijn bekend van de Worp, het Worpplantsoen en het Rijsteborgerpark. Uit de lijst van waarnemingen van de gemeente zijn nog twee andere plaatsen bekend in Borgele/Platvoet. Een eigen waarneming buiten de geijkte plaatsen is in 2011 gevonden, nota bene in een relatief nieuwe wijk (vanaf

1980, te weten Groot Douwel, in het parkje bij de Wielewaal) op een steenworp afstand van mijn woning. Dit voorjaar is door de PWG eenmaal op een mooie woensdag ochtend op de fiets door de stad gereden. De wat groenere en oudere delen van de stad, dat wel. Mooie brede berm met lage (lees gazon) begroeiing. Er blijken buiten de reeds lang bekende plaatsen toch verrassend veel geelsterren voor te komen, vrijwel allemaal Weidegeelsterren, maar ook, en dat was toch boven ieders verwachting op 1 plaats heel veel Akkergeelsterren. Op deze pagina van beide soorten een foto. De verschillen zitten voornamelijk in de beharing van de stengels, aantallen hoofdjes en breedte van de bladeren.

De stadsecoloog is op de hoogte van de nieuwe groeiplaatsen, alleen zo is juist beheer en bescherming van de groeiplaatsen mogelijk.

Het documentje Geelsterren in Gelderland is te downloaden van de site via http://www5.knnv.nl/sites/www5.knnv.nl/files/users/Deventer/Geelsterren_in_gelderland.pdf.

Wilt u een keer mee met de plantenwerkgroep, of wilt u uw waarneming delen, neem dan contact op met Gerrit Hendriksen (gw_hendriksen@zonnet.nl).

Akkergeelster (*Gagea vilosa*)

Ontwikkeling in De Slenk

In 2010 heeft een loonwerker uit Okkenbroek grote schade toegebracht aan de Slenk door daar met groot materieel maaisel af te voeren terwijl hij dat had moeten doen langs de Lettelerleide. Oorzaak was een “misverstand” tussen de loonwerker als opdrachtnemer en het Waterschap Groot Salland als opdrachtgever. Ik heb daarover geschreven in *Quadrifolia* van april 2011. Wat is er nu, twee jaar later, gebeurd?

Als je met een claim wilt komen moet je wel idee hebben waar je naar toe wilt. De bodemschade is onomkeerbaar, dus herstel ter plekke is uitgesloten. Wat dan wel? Om een idee te krijgen in welke richting we eventueel schadeherstel moesten zoeken, heeft IJssellandschap zijn ecologisch adviseur ingeschakeld.

Samen zijn we in het veld geweest en de conclusie was dat herstel gezocht moest worden in het opkrikken van de invloed van de kwel in de Slenk; dus een vorm van verbetering van het hydrologische systeem waar de Slenk van profiteert. De herstelmaatregelen bestaan uit het (gedeeltelijk) kappen van het sparrenbos langs het kerkpad aan de overzijde van de Slenk en het dempen van de greppels in dat bos. Deze greppels draineren teveel en het sparrenbos verdampt teveel. Deze maatregelen zouden er toe leiden dat er meer water de grond intrekt in dit gebied waardoor de kweldruk in de Slenk toeneemt. Je kunt uit (laten) rekenen wat dat kost en dat is dan je claim. Het waterschap had ons in 2010 om strikt juridische redenen verwezen naar de loonwerker als opdrachtnemer. IJssellandschap is dus met de claim naar de loonwerker gegaan die het onmiddellijk in handen gaf van haar verzekering. Na heel lange tijd en een veldbezoek met de verzekeringsadviseur, bleek uiteindelijk dat de verzekering de schade niet wilde vergoeden. Volgende stap was dat IJssellandschap de schade rechtstreeks op de loonwerker wilde verhalen. Eindeloos traineren en onbegrip volgde. Uiteindelijk deed de loonwerker een aanbod: 15 % van de kosten wilde zij betalen en 85 % was voor rekening van IJssellandschap. Nota bene ! de rekening voor de schade die de loonwerker zelf had veroorzaakt zou voor het overgrote deel door IJssellandschap moeten worden betaald. Dat ging natuurlijk veel te ver en op dat aanbod is IJssellandschap niet ingegaan. Ik was het daar volledig mee eens. Dergelijke koekjes van eigen deeg eten we niet. Twee jaar met veel inspanning van IJssellandschap en mij heeft dus helemaal niets opgeleverd.

In het eerste gesprek met het waterschap heeft zij laten doorschemeren dat in geval contact met de loonwerker

niets zou opleveren, het waterschap misschien wel iets voor ons zou kunnen betekenen. Dat moment is nu aangebroken. IJssellandschap heeft contact gezocht met het waterschap op ambtelijk niveau en ik heb mijn contacten in het waterschapsbestuur aangeboord. We gaan binnenkort met de ecooloog van het waterschap het veld in om uit te leggen wat de gevolgen van de bodemschade zijn en welke maatregelen we willen nemen. Wat het waterschap daarna gaat doen, is afwachten.

Dan de schade aan de vegetatie. Is dat zichtbaar en aantoonbaar? Spijkerharde bewijzen zijn altijd moeilijk te leveren in dit soort gevallen. Het gaat om vegetaties met levende organismen waar 1+1 niet altijd 2 is. Mijn vegetatiemonitoring dit jaar heeft wel twee trends opgeleverd die relatie kunnen hebben met de bodemschade. Allereerst is het duidelijk dat de soortenrijkdom in het deel met schade beduidend kleiner is dan in een vergelijkbaar deel zonder schade: 19 resp. 34 soorten. Een iets minder duidelijke en meer indirecte relatie is te zien bij de verspreiding van Ruwe smele. Het is een soort die o.a. duidt op bodemverdichting. In de opname van de locatie met de grootste schade, komt de soort meer voor (en ook in een hogere bedekking) dan op de locaties zonder of met minder schade. Uit de monitoring is tevens gebleken dat de laatste restanten van de populatie Dotterbloemen nu ook het loodje heeft gelegd. De mogelijke bronpopulatie van waaruit de Dotterbloem zich weer zou moeten gaan vestigen in het beoogde dotterbloemhooiland, is ter ziele. Of er ooit weer Dotterbloemen zullen bloeien in de Slenk is zeer de vraag.

De nu zichtbare ontwikkeling betreft slechts twee jaar. Dat is veel te kort om te kunnen constateren of het gewenste vegetatietype zoals we die op de langere termijn voor ogen hadden (het dotterbloemhooiland), zich wel zal ontwikkelen. Het is wel zo dat naarmate de tijd vordert, het steeds moeilijker zal worden om de mogelijk achterblijvende vegetatieontwikkeling te relateren aan de bodemschade. Dat komt omdat andere externe invloeden ook een rol kunnen spelen. Dat is op langere termijn nauwelijks meer te scheiden. In ieder geval sluit ik op voorhand niet uit dat de bodemschade op de langere termijn grotere negatieve invloed op de ontwikkeling zal hebben dan nu tot op zekere hoogte aantoonbaar is.

Hans Grotenhuis

Muizenissen in de achtertuin van Reina en Jan

In het voorjaar van 2011 kwamen er kleine zoogdieren mee-eten van het uitgestrooide vogelvoer. Hun holletje was in de buurt van onze achterdeur bij de afvalcontainers.

Ze gingen zich steeds meer thuis voelen en renden om en over ons gazon naar de bosachtige achtertuin en vandaar naar de vogelvoederplek. Daar aten ze van de zonnepitten en de pindakaas. In de schuur had ik met mijn automatische flitscamera al Bosmuizen kunnen fotograferen. Maar deze beestjes waren duidelijk een slag groter. Het lukte om met mijn spiegelreflex en draadontspanner goede daglichtopnamen te maken. Om welke soort ging het hier, dat was de kwestie. Op de Landelijke Steenuilendag op 27 oktober in Rhenen bood een lid van de Zoogdierenvereniging mij hulp aan. De vraag was of het om Grote bosmuizen zou kunnen gaan.

Inmiddels had ik uit de "Zoogdieren van West-Europa" (KNNV) onderstaande maten en gewichten overgenomen.

Afmeting in cm. Kop+romp. Lengte staart Gewicht in grammen

Bosmuis 7.5 tot 11 7 tot 11.5 14 tot 25

Grote bosmuis 8.5 tot 12.5 9 tot 13 20 tot 50

Bruine rat 19 tot 30 15 tot 32 200 tot 500

Wat opvalt is dat het in lengte tussen Bosmuis en Grote bosmuis gering is. Maar de Grote bosmuis kan 2 maal zo zwaar zijn.

De steen waar op de beestjes gefotografeerd zijn is 9 cm hoog, een romplengte van de Grote bosmuis van 12 cm zou kunnen kloppen.

Wat zeggen de deskundigen.?

Bruine ratten was de eerste reactie van de Zoogdierenvereniging, Maar later zou het toch om gewone Bosmuizen gaan.

Het blijkt dus lastig om van een foto de verschillen met zekerheid vast te stellen.

Mark Zekhuis, de bioloog van IJssellandschap, dacht ook aan Bruine ratten. Toen een collega van hem

meldde dat Grote bosmuizen niet ten westen van de lijn Almelo- Hengelo waren aangetroffen werd duidelijk dat het om jonge Bruine Ratten moest gaan.

Hoe ging het verder met de Bruine ratjes?

Doordat de "muizen" zo vrij rondliepen viel het ook het bezoek op dat ze er waren. Ik maakte ook mijn burens deelgenoot van het moois.

Niet veel later kwamen ze stervend naar boven. Iets verkeerd gegeten. Ik heb ze nadien niet meer aangetroffen. Je kunt ze er natuurlijk ook niet bij hebben, maar mooi zijn wel!

Jan Oosterman.

Dassen in 2012

In de omgeving van Bathmen, ten zuiden van de A1 Hierbij mijn overzicht en ervaringen in het jaar 2012. Het aantal Dassen dat ik gezien heb is wat lager dan in voorgaande jaren. Natuurlijk heb ik niet alles gezien. Ook is het voor mij soms moeilijk om in het schemerdonker te bepalen of het om een jong of om een volwassen exemplaar gaat. De getallen moeten daarom als een indicatie worden opgevat.

Aantal gezien in	2009	2010	2011	2012
Burchten bewoond	12	10	11	11
Burchten met jongen	6	6	4	3
Waargenomen dassen	20	28	19	9

Opvallend is dat in de omgeving van De Oxerhof geen jonge Dassen zijn waargenomen. Maar de burchten worden nog wel bewoond door volwassen exemplaren. De burcht nr. 3 langs de A1 lijkt verlaten. Wat gezien de investering in 3 onderdoorgangen onder de A1 naar het noorden jammer is. Gelukkig heb ik in oktober weer drie gangen met vers uitgegraven zand gezien. In de burcht nr. 12, in het Dortherbos, zijn in 3 jaar geen verse sporen gezien. Ook hier trof ik in oktober 3 gangen aan met vers uitgeworpen zand.

Verstoring van een burcht.

In één burcht in een houtwal waren de Dassen niet meer welkom. In 5 gangen waren lange boomstammen en afrasteringspalen gestoken. Na bezoek met een inspecteur ter plekke heb ik de eigenaar van de houtwal gesproken. Bleek een goede kennis van me. Hij is beslist niet de persoon om dit te doen. Hij zal de vermoedelijke dader aanspreken. Hij vroeg of ik de burcht weer vrij wilde maken en te blijven controleren. Mijn voornemen is om ook in 2013 het leven op de burchten te blijven volgen en met andere betrokkenen de resultaten uit te wisselen

Jan Oosterman., Bathmen, 5-11-2012

Blij met minder

Wie had een paar jaar geleden gedacht dat de natuurbescherming eensgezind positief zou zijn over een bezuiniging op het natuurbeleid met maar liefst 50 procent? Toch is die houding van de natuurorganisaties niet onbegrijpelijk. Het zegt veel over de periode die er aan vooraf is gegaan: het tijdperk Bleker.

*Lees meer in mijn nieuwe blog op
www.dolfsnatuurblog.nl
Met hartelijke groet,
Dolf Logemann*

Verenigingszaken

Van de Voorzitter

In de vorige convo schreef ik iets over de geplande excursie naar huize De Voorst. Deze was op 4 oktober en net die week begon de explosie van de paddenstoelen. Overal stonden ze ineens en iedereen die ik sprak begon over die zwammen die zo plotseling te voorschijn kwamen. Op De Voorst vond een van de leden een bijzondere soort, de Fraaie gordijnzwam. Ooit door Jan Dieker, mycoloog uit Zutphen daar gevonden en gedetermineerd. Ook op de Gorsselse heide hebben we mooie vondsten gedaan, o.a. de Oliebolzwam, op een brandplek. Gerrit Keizer, die op 18 oktober een boeiende lezing hield over de relatie tussen bomen en paddenstoelen, noemde de zwam de Koffievuurtjeszwam, omdat bosarbeiders gewend waren een vuurtje te maken om hun koffie te zetten. Op zulke plekken verscheen de hierboven afgebeelde Oliebolzwam. Maar het maken van vuurtjes werd verboden en daarmee werd de Oliebolzwam zeldzaam.

Wat ik met deze inleiding wil zeggen is dat er weer veel te genieten viel in de herfst en dat zal zeker ook het geval zijn in de komende jaargetijden. De programmacommissie heeft veel moois op het programma gezet. Zie verder in de convo.

Het bestuur heeft verdere samenwerking gezocht met het IVN Deventer, dit om meer geïnteresseerden mee te laten genieten van alles in de natuur. Landelijk zoekt de KNNV ook naar meer samenwerking met het IVN. Onze doelstellingen liggen niet ver uiteen, we realiseren ze praktisch op een wat andere wijze. Uit de enquête die we in september hielden, blijkt dat 53% van onze KNNV leden die de enquête hebben ingestuurd, voor samenwerking zijn. Veel leden vinden de KNNV belangrijk omdat er voor de leden lezingen en excursies worden georganiseerd die meer diepgang proberen te geven over onderwerpen uit de natuur. Dat ook IVNers hiervan kunnen profiteren kan een verrijking betekenen. In deze convo vindt u meer informatie over de punten waarop we de samenwerking in gang hebben gezet en over de uitslag van de enquête. 44% van de leden heeft de enquête ingezonden. Het is lastig om met de wensen van de leden die niet mee deden, rekening te houden, immers die mening kennen we niet. Tot slot wil ik mededelen dat we van Frans Obdeijn, een van onze trouwe leden die de laatste tijd verstek moest laten gaan vanwege de ziekte van zijn vrouw, bericht kregen dat zij is overleden op 16 oktober. Als bestuur hebben we schriftelijk ons medeleven betuigd, leden die Frans goed kennen, zijn hiermee op de hoogte van het overlijden van zijn echtgenote Laeta Obdeijn-de Lange. We wensen Frans, zijn kinderen en kleinkinderen veel sterkte toe bij het dragen van hun verlies.

Ik wens u allen een goede tijd en hoop veel leden te mogen begroeten op 6 januari 2013 bij Koos Anema in Almen, waar we, bijna als een traditie, onze Nieuwjaarsbijeenkomst organiseren. Let u nog even op de datum voor de Algemene Ledenvergadering op 21 maart.

NOODKREET!!

In het bovenstaand maakte ik u attent op de Algemene Ledenvergadering. Daar zullen 3 leden van het bestuur aftredend en niet herkiesbaar zijn. Dit zijn Ria de Oude, secretaris, Bob Maks, penningmeester en ikzelf voorzitter. Ook Claire van Norel heeft gezegd met haar bestuurstaak te willen stoppen. Dit betekent dat het bestuur nog een derde van haar leden overhoudt. Wellicht vinden we nog 1 bestuurslid die in de enquête heeft toegezegd wel een functie te willen vervullen, dan nog moeten er 2 tot 3 nieuwe leden worden gekozen. Vindt u dat de KNNV moet blijven bestaan als zelfstandige vereniging, dan doen we een beroep op u om een vacature te vervullen. U kunt dit

aangeven bij Ria of Bob, zie Colofon. Het kan toch niet bestaan dat de vereniging door moet met zoveel vacatures voor een bestuur?

Samenwerking KNNV afdeling Deventer en IVN afdeling Deventer

Op 3 oktober 2012 hebben leden van het Bestuur van de KNNV en het IVN een gesprek gevoerd over verdere samenwerking. Van onze kant vonden we het een plezierig en vruchtbaar gesprek en uit het verslag komt naar voren dat we goede afspraken hebben kunnen maken.

Vooraf is duidelijk dat het niet gaat om fuseren en dat iedere vereniging zijn eigenheid behoudt. We kunnen echter wel gezamenlijk activiteiten organiseren, zodat er meer leden van beide verenigingen natuurkennis en natuurbeleving kunnen delen. Het blijkt in de praktijk dat er al activiteiten gezamenlijk worden uitgevoerd. Hierin kunnen beide verenigingen elkaar versterken.

Met behulp van een Inspiratie-notitie, ons toegezonden door het landelijk bureau van de KNNV en ook verzonden door de landelijke IVN, hebben we per punt gekeken naar hoe we in de praktijk de samenwerking gestalte kunnen geven. Per afgesproken punt zal ik hierop ingaan.

Zo organiseert de KNNV excursies die alleen toegankelijk zijn voor leden. Het IVN daarentegen geeft publieksexcursies, waarin de educatie centraal staat. Wat we beogen is dat we in overleg excursies organiseren alleen voor leden van zowel KNNV als IVN. Deze zouden dan in een gebied kunnen worden gehouden waar de IVNers later een publieksexcursie houden, zodat ze alvast de kennis over het gebied in huis halen. Ook zouden we gezamenlijk cursussen kunnen organiseren, iets wat de KNNV tot nu toe niet heeft gedaan. De lezingen staan nu al open voor leden van beide verenigingen, hierin kunnen afspraken nog verbeterd worden. In de werkgroepen werken er al leden van beide verenigingen samen. In bestaande en nieuwe projecten zouden we meer kunnen samenwerken, bijvoorbeeld in het project rond de Lettelerleide en de Moespotleide. Maar ook in nieuwe projecten, zoals "Wandelen vanuit de voordeur" of "Natuurkoffers voor ouderen". Afgesproken is ook dat we samenwerken bij het gezamenlijk bemannen van een kraam bij evenementen. Een gezamenlijke vertegenwoordiging in het Platform Natuur en Milieu van de gemeente Deventer is te overwegen.

In de praktijk moeten er natuurlijk goede afspraken worden gemaakt, hier zijn de leden van de besturen mee bezig. We hopen dat de samenwerking beide verenigingen ten goede komt en dat veel leden zich aangetrokken voelen tot de activiteiten die gezamenlijk worden georganiseerd. Men hoeft geen lid te worden van KNNV of IVN, van een der beide verenigingen is prima, hoewel uit de enquête blijkt dat 34% van de geënquêteerden lid is van beide verenigingen.

Agenda voor de ledenvergadering van de KNNV afdeling Deventer

op 21 maart 2013, 20.00 uur in de Ulebelt

- 1 Opening
- 2 Notulen van de ledenvergadering van 12 april 2012
- 3 Ingekomen stukken en mededelingen
- 4 Jaarverslag van de secretaris
- 5 Jaarverslag van de penningmeester
- 6 Verslag van de kascommissie
- 7 Benoeming nieuwe kascommissie
- 8 Bestuurszaken, uitslag enquête
- 9 Uit het landelijk en gewestelijk overleg
- 10 Rondvraag
- 11 Sluiting

Verslag van de ledenvergadering KNNV afdeling Deventer op 12 april 2012

Aanwezig: Koos Anema, Jan Dieker, Riet Flint-Diekerhof, Hans Grotenhuis, Herman ten Grotenhuis, Hein Hage, Jeanne Ivangh, Jan Oosterman, Leen de Oude, Eefke van Schaik, Dick Steenstra, Margreet Tegelen, Riet Weimer, Harry Weimer, Els Winternitz;

bestuur: Klaske ten Grotenhuis, Bien Hage, Nienke, Dijkstra, Claire van Norel, Bob Maks, Ria de Oude-de Wolf (verslag)

Afwezig met kennisgeving: Gerrit Hendriksen, Mike Hirschler, Niek Lelieveld, Ronnie van Norel, Gerrie Roertert, Roel van Schaik

1 Na haar welkomstwoord verzoekt Klaske enige momenten stilte ter nagedachtenis aan onze overleden oud-leden Annemarie van Damme en Birgit Bremer.

2 De notulen van de ledenvergadering van 17 maart 2011 worden zonder wijzigingen goedgekeurd.

3 Er zijn geen ingekomen stukken voor deze vergadering.

4 In een toelichting op het jaarverslag van de secretaris noemt Ria het streven excursies en lezingen op elkaar af te stemmen, de vier-seizoenenexcursie, de samenwerking met afdeling Epe-Heerde en met het IVN. Klaske voegt daar de jubileumlezing in oktober aan toe met 35 aanwezigen, de aanschaf van de banners (die in de hal staan opgesteld) en de productie van een afdelingsfolder. De foto's in die folder zijn bijna allemaal van Niek Lelieveld. Uit de vergadering komen suggesties voor locaties om de folders neer te leggen: de Bolwerksmolen, het nieuwe infocentrum in Den Nul en in de Ulebelt. Ze liggen al op het kantoor van SBB en Koos heeft ze bij haar huisarts gebracht.

5 Bob licht het jaarverslag van de penningmeester toe. We hebben dit jaar 498€ meer uitgegeven dan er binnengekomen is, maar dat bedraagt vrijwel volledig toe te schrijven aan de banners (417€) en verder zijn er voor de jubileumlezing extra kosten gemaakt. Aan de hogere bankkosten valt niet te ontkomen. De verwachting is dat de 'normale' uitgaven ook dit jaar opgebracht kunnen worden uit de contributies. Wel is het zorgelijk dat het ledental daalt, een kwestie van vergrijzing en ontgroening.

6 Hans Grotenhuis verzorgt het verslag van de kascommissie, mede namens het tweede lid van die commissie, Roel van Schaik, die ter vergadering niet aanwezig kon zijn. De commissie heeft vastgesteld dat de saldi van de verschillende rekeningen juist zijn en stelt de ledenvergadering voor het bestuur voor de verslaglegging over het jaar 2011 décharge te verlenen, hetgeen bij acclamatie wordt aangenomen. De commissie heeft verder een advies over het beheer van de tegoeden in verschillende 'potjes' (vrije reserve, jubileumfonds, Kraaigraaf en legaat mevrouw Ridderink). Het lijkt haar niet nodig al dit geld op korte termijn beschikbaar te houden. Een deel kan voor langere tijd vastgezet worden en daardoor meer rente opleveren. Als indicatie voor een bodemreserve kan de contributieopbrengst van een jaar gelden, dus zo'n € 2500. De aanwezige leden reageren instemmend en het bestuur gaat zich op de concrete uitwerking beraden.

7 De nieuwe kascommissie bestaat uit Roel van Schaik en Leen de Oude.

8 Het belangrijkste nieuws uit het gewestelijk overleg is dat de afdelingen streven naar meer samenwerking, aldus Bien, die onze afdeling daar vertegenwoordigt.

Vanuit het landelijk bestuur komt er allerlei informatie naar de secretariaten van de afdelingen. Van relevante zaken wordt er (meestal door Nienke) een bericht gemaakt voor onze *Quadrifolia*. Recent is er bijvoorbeeld aandacht besteed aan het jaar van de Bij.

Op landelijk niveau tasten KNNV en IVN af hoe ze kunnen samenwerken. In twintig afdelingen is er al sprake van een combinatie KNNV/IVN. Gekeken wordt naar de twee verenigingsbladen *Mens en natuur* en *Natura*. Het aantal leden van de KNNV daalt, dat van de IVN groeit. Vooralsnog zijn de cultuurverschillen te groot om aan een complete fusie te denken. Uit de vergadering komen verschillende reacties: 'We moeten niet blijven steken in een naar binnen gerichte houding en vanuit onze eigen kracht meer naar buiten treden.' 'Er is een duidelijk verschil in doelstellingen tussen beide verenigingen en ook een verschil in kennisniveau.' 'Met onze excursies en lezingen zijn we te sterk gefocust op natuurbeleving; de andere twee doelstellingen behoeven meer aandacht.' 'Het gaat erom wat je als groep voor elkaar krijgt.' Klaske wijst erop dat leden van beide verenigingen samen een plantenwerkgroep vormen en een paddenstoelencursus hebben gevolgd. Het bestuur wil het IVN erop attenderen dat onze lezingen als nascholing kunnen dienen voor de gidsen. Nu komt er een sceptisch geluid uit de zaal: 'Hebben wij nog wel zoveel deskundigheid als we steeds zeggen?' Een suggestie is onze potjes te gebruiken om cursussen te organiseren en daarvoor, als dat wenselijk is, specialisten aan te trekken, bij voorkeur jonge mensen. De ervaring leert dat het heel stimulerend is in een groepje kennis te vergaren en te vergroten.

9 Voor de VV van 2012 is Klaske onze vertegenwoordiger. Voor 2013 meldt zich niemand aan en Klaske stemt erin toe ook dan te gaan, temeer omdat Herman tegen die tijd vermoedelijk als penningmeester in het landelijk bestuur zal zitten.

Paul Winkelman is afgetreden als bestuurslid wegens drukke werkzaamheden. Klaske stuurt hem een KNNV-cadeaubon om hem te bedanken. De site wordt nu beheerd door Gerrit Hendriksen, die geen zitting wil nemen in het bestuur.

In 2013 zijn drie leden statutair aftredend: Klaske, Bob en Ria. Klaske stelt zich niet herkiesbaar. Bob heeft er dan al twee termijnen op zitten. Ria beraadt zich nog op haar positie.

10 Rondvraag

Hein vraagt zich af hoe we ons image kunnen doorbreken van club voor grijze hoofden.

Koos benadrukt nogmaals het belang van cursussen, omdat die jongeren trekken. Wie uit onze afdeling kan een cursus geven? Wie weet er een goede specialist die we aan kunnen trekken?

Els informeert of onze aanwezigheid op het oogstfeest van de Ulebelt iets heeft opgeleverd. Belangstelling zeker, leden (nog?) niet.

Jan O. heeft een stuk van de gemeentelijke Adviesraad gezien over duurzaamheid. Als voorbeeld van succes wordt de terugkeer van de Das genoemd. Maar, zo stelt hij, er moeten verbeteringen worden aangebracht in het landschap en maatregelen op drukke wegen, wil er werkelijk een succes mogelijk zijn. Hans G. deelt mee dat er een beleidsplan komt (op welke termijn is onzeker) en dat hij erop zal toezien dat er passende maatregelen worden opgenomen voor behoud van de das.

Claire wijst erop dat Klaske een verkooppunt beheert voor boeken van de KNNV, waar zowel alle leden van de afdeling van kunnen profiteren als de kas van de afdeling.

Verder vraagt ze of iemand een specialist kent die een cursus kan geven over mossen en of er mensen zijn die aan zo'n cursus willen meedoen.

Nienke vraagt zich af of we Papyrus ook moeten inlichten over het nieuwe verkooppunt; het antwoord is nee.

Haar tweede vraag is hoe de KNNV contact kan onderhouden met de dassen- en vossenwerkgroep. Dat blijkt nog niet zo eenvoudig, vooral omdat observeren veelal een solistische bezigheid is. Jan O. heeft afgelopen herfst in de convo verslag gedaan van de resultaten (22 dassen, 4 burchten) en zal komende herfst weer een stukje schrijven voor de convo.

Haar derde punt is een oproep om foto's in te sturen voor onze website.

Ria memoreert dat in 2015 onze afdeling honderd jaar bestaat en roept op alvast na te denken over inspirerende, feestelijke activiteiten.

11 Om 21.15 uur sluit Klaske de vergadering.

Jaarverslag

Het jaar 2012 van de afdeling Deventer van de KNNV

Eind 2012 zijn er 95 leden, waarvan 16 huisgenootleden. Eind 2010 waren dat respectievelijk 110 en 20. Een terugloop van 13 % in twee jaar.

Nieuw: Lidy de Boer, Kring van Dorth (verhuisd vanuit afdeling Haarlem), Aaltje Hoekstra, Olst (verhuisd vanuit afdeling Arnhem),

Overleden: Anne Marie van Damme (oud-lid)

Opgezegd: Martin Bril en zijn vrouw uit Schalkhaar, Jeanne Ivangh-Luteijn uit Deventer, Philip van Dijk uit Zutphen, Kees Gaaikema Schuiringa uit Lettele, Diny Timmermans uit Twello, Irma Koeslag uit Deventer, Riki Webbink uit Ruurlo

De ontwikkeling van het ledental is, ondanks de lichtpuntjes, zorgelijk.

Door omstandigheden is het ons niet gelukt aanwezig te zijn op het oogstfeest van de Ulebelt in september.

Het bestuur bestond dit jaar uit:

- Klaske ten Grotenhuis-Pols, voorzitter
- Bob Maks, penningmeester
- Ria de Oude-de Wolf, secretaris
- Nienke Dijkstra, Bien Hage en Claire van Norel vervullen samen de taak van natuurhistorisch secretaris.

Bien bezoekt de gewestelijke vergaderingen. Nienke coördineert de kopij voor Quadrifolia.

Het programma wordt mede voorbereid door een werkgroep, bestaande uit Nienke, Ronald Groenink en Gerrit Hendriksen.

- Gerrit Hendriksen maakt formeel geen deel uit van het bestuur, maar hij beheert wel onze website als webmaster.

Er zijn vier bestuursvergaderingen geweest.

In de loop van het jaar werd duidelijk dat drie bestuursleden, Klaske, Bob en Ria, in maart 2013 zullen aftreden en later gaf ook Claire aan dan met haar bezigheden te willen stoppen. Het probleem dat daardoor opdoemde, bleek breder te zijn: het ging niet alleen om het vinden van vervangers, maar ook om de vraag of een zelfstandige afdeling met alles erop en eraan inhoudelijk nog wel haalbaar is. Vooral voor de excursies is de belangstelling niet groot. Op zich zijn de deelnemers over het algemeen heel tevreden, maar het zijn er doorgaans maar weinig. Bij de lezingen is nu voldoende publiek doordat we ze samen met het IVN organiseren. Zou het dan niet goed zijn de samenwerking met het IVN uit te breiden? Vanuit het LB kwam een Inspiratiedocument, dat in dezelfde richting wees.

We wilden niet eigengereid te werk gaan en besloten de mening van de leden te peilen door middel van een enquête. De uitslag daarvan is aan de leden gerapporteerd; deze gaat ook nog separaat bij de stukken voor de algemene ledenvergadering. De toekomst van de afdeling is het belangrijkste onderwerp voor deze avond.

De Quadrifolia wordt technisch verzorgd door Roel en Eefke van Schaik. De inhoud wordt steeds gevarieerder. Naast de aankondigingen en verslagen is er aandacht voor landelijke aangelegenheden, nieuwe boeken of films, een blog van ons lid Dolf Logemann, de dassenobservaties van Jan Oosterman en actualiteiten zoals het jaar van de bij, een verslag van de variadag van FLORON, acties rond de nieuwe Natuurwet en de tekenradar.

Vanaf 15 januari beheert Klaske een verkooppunt voor boeken van de KNNV.

De afdeling is dit jaar verdergegaan met het monitoren op de Lettelerleide, onder aanvoering van Hans Grotenhuis. De omvang van de schade aan de Slenk, waar in oktober 2010 een zware machine heeft gereden, is na twee jaar nog niet exact te bepalen, maar er is enige hoop dat niet alle natuurkwaliteiten definitief verloren zijn gegaan. De plantenwerkgroep die vorig jaar is ontstaan, heeft ook dit jaar gefunctioneerd. Hij bestaat uit KNNV'ers en IVN'ers. Nieuw is het project 'muurbloemen', waarbij ook stadsecoloog Erik Lam betrokken is.

Het programma van lezingen en excursies

zag er als volgt uit:

Op 8 januari kwamen we traditiegetrouw bij elkaar op de nieuwjaarsbijeenkomst bij Koos Anema.

Lezingen

- 19 januari Gerben Visser van Stichting IJssellandschap
- 16 februari Ronald van Harxen: steenuilen
- 18 oktober Gerrit Jan Keizer: het boomsoort eigen ecosysteem van onze inheemse loof- en naaldbomen
- 27 november Jan Smit en Koos Biesmeijer : wilde bijen, i.s.m. stadsecoloog Erik Lam

Kleine excursies op donderdagmiddag

- 3 mei Zandwetering o.l.v. Dick Steenstra en Henny Wassens, 7 deelnemers
- 24 februari Wilpse Klei o.l.v. Jelle Algra
- 31 mei orchideeën in de Vijfhoek (Deventer) o.l.v. Nienke Dijkstra, 50 waarnemingen
- 16 augustus Het Hagenbeek (Barchem) o.l.v. Klaske ten Grotenhuis
- 20 september Oostermaet o.l.v. Dick Steenstra en Henny Wassens
- 4 oktober paddenstoelen rond Huize De Voorst o.l.v. Klaske ten Grotenhuis
- 15 november Ossenwaard o.l.v. Dick Steenstra en Henny Wassens

Lange excursies

- 12 februari Vogelexcursie Duursche Waarden samen met het IVN en Staatsbosbeheer, o.l.v. Jaap Bont en Ronald Groenink, 10 deelnemers
- 18 maart Geologische excursie 'Aardkundige waarden' Sallandse Heuvelrug, o.l.v. Hans Grotenhuis, 16 deelnemers
- 1 april voorjaarsexcursie naar De Colckhof (Heino) o.l.v. Koos Anema, 8 deelnemers
- 22 april Sallandse heuvelrug- op zoek naar het korhoen, o.l.v. Ronald Groenink, vertrek om 06.00 uur, 8 deelnemers, drie hoenders gezien

29 april	Windesheim, voorjaarspaddestoelen o.l.v. Atte van den Berg, 7 deelnemers
20 mei	Steenkampsveld op landgoed Beekvliet (Lochem) o.l.v. Dick Steenstra en Henny Wassens, 7 deelnemers
16 juni	Maarn zwerfsteneneiland o.l.v. Wim Hoogendoorn en Gerrit Hendriksen, 6 deelnemers
30 juni	nachtzwaluwen in Nijverdal o.l.v. Ronald Groenink
26 augustus	Empese en Tondense hei o.l.v. boswachter Wilco Zwaneveld, medewerker beheerteam Oost-Veluwe van Natuurmonumenten, 16 deelnemers
14 oktober	Landgoed Verwolde o.l.v. Koos Anema, 3 deelnemers

Op 3 november 2012 was de gewestelijke excursie gepland naar de Brabantse Biesbos o.l.v. Hans ten Grotenhuis en Tjalling van der Meer. Er was één aanmelding uit onze afdeling. De excursie is vanwege het slechte weer verschoven naar 2 maart 2013.

Twee activiteiten stonden in het teken van een landelijk thema. De geologische excursie van 18 maart sloot aan bij het jubileum van de Werkgroep voor Geologie en Landschap, de lezing van 27 november bij het jaar van de bij. Van een gezamenlijke activiteit met de afdeling Epe-Heerde is het dit jaar niet gekomen.

Vier leden, Nienke Dijkstra, Bien Hage, Gerrit Hendriksen en Bob Maks, hebben namens de KNNV meegedaan aan door de gemeente georganiseerde fietstochten: op 10 november door de bebouwde omgeving van Deventer, op 24 november door het buitengebied. Onderweg hebben zij, samen met vertegenwoordigers van andere groene groepen, opmerkingen gemaakt en ideeën aangedragen die uiteindelijk terecht zullen komen in een Beleidsnota Ecologie.

De KNNV is in de persoon van Bob Maks vertegenwoordigd in het Platform Natuur en Milieu Deventer. Nog steeds wordt er gezocht naar een daadkrachtige voorzitter.

november 2012
Ria de Oude-de Wolf,
secretaris

Samenvatting enquête onder de leden van de KNNV afdeling Deventer

In september 2012 had de vereniging 86 leden en 16 huisgenootleden. Er zijn 39 reacties op de enquête binnengekomen dit is 45 % van de hoofdleden. De huisgenootleden zijn niet meegeteld, omdat die nauwelijks gereageerd hebben of gelijk geantwoord hebben als het hoofdlid. Twee leden hebben gelijk met de enquête hun lidmaatschap opgezegd. Twee leden kort tevoren vanwege hun hoge ouderdom.

Uit de reacties blijkt dat acht leden omwille van hun leeftijd geen of slechts deels een oordeel willen geven. Op basis van deels een schatting en deels bekendheid met de leeftijd is de gemiddelde leeftijd van de vereniging ca. 62 jaar. De gemiddelde leeftijd van de reageerders is 67 jaar.

Van onze 86 leden is het bekend dat er tenminste 17 ook IVN lid zijn, waarvan er 13 actieve IVN'er zijn.

Uitkomst van de antwoorden op de vragenlijst:

Hoe belangrijk is het voor u dat de KNNV afdeling Deventer blijft bestaan en het eigen karakter behoudt?	
niet belangrijk	37 % (14)
heel belangrijk	26 % (10)
belangrijk	15 % (6)
jammer	8 % (3)
geen oordeel	13 % (5)

Wilt u een bestuursfunctie binnen de afdeling vervullen?

Twee leden gaven aan wel in het bestuur te willen. Daarnaast gaven twee leden aan wel iets te willen doen, zoals excursie begeleiden.

Bent u ook lid van het IVN?

Het blijkt dat van de reageerders 36 % (14) ook lid van het IVN is.

Bent u actief in een andere natuurclub?

Uit de reacties blijkt dat 37 % (14) leden in andere lokale organisaties actief zijn dan het IVN.

Ziet u voor uzelf een samenwerking met het IVN afdeling Deventer?

samenwerking met het IVN 54 % (21)

splitsen over IVN en/of KNNV 16 % (6)

geen samenwerking 17 % (7)

geen oordeel 13 % (5)

Zes leden hebben ook een uitgebreide brief meegestuurd. Deze worden deels in *Quadrifolia* afgedrukt.

Vier leden hebben een extra toelichting gegeven, welke minder uitgebreid is dan de briefschrijvers.

Veel leden hebben de enquête over de toekomst van onze afdeling zorgvuldig ingevuld. Een aantal van hen heeft nog persoonlijke bespiegelingen toegevoegd. Die geven we hieronder weer.

Sommigen geven aan hoe het komt dat ze zo weinig aanwezig zijn bij excursies of lezingen: de afstand van huis naar Deventer is te groot, 's avonds na een drukke werkdag is de energie op, de leeftijd is inmiddels ver gevorderd, ik voel me de laatste tijd niet meer zo thuis, de vertrektijd is te vroeg.

Nieuwe ideeën zijn:

“Ik zou willen deelnemen aan gemeenschappelijke studie-/verdiepingswerkgroepen, waarin we met een groepje mensen bestaand uit beginners, mensen die bezig zijn of net klaar zijn met natuurgidsencursus en specialisten die het leuk vinden om hun kennis door te geven bij elkaar komen. Gewoon bij mensen thuis in kleine groepjes, of naar buiten gaan met elkaar. [...] Voor mij hoeft het niet speciaal in de vorm van een excursie. Het lijkt me ook goed om thematische studiewandelingen te organiseren waarin ieder die meeloopt een bijdrage levert. Je hoeft dan ook niet voor te wandelen. De diverse studiegroepen zouden door kunnen geven wanneer ze wandelen en dan kunnen anderen een keer meelopen. Door het initiatief bij de diverse groepen te leggen ontlast dat het centrale bestuur. Soms zal dan de ene groep actiever zijn dan de andere maar dat maakt niet uit.”

“Er is al eerder gewezen op het feit dat jongeren vaak wèl belangstelling tonen voor cursussen of projecten waarbij je zelf actief bent. In het recente verleden was er een duidelijke toename van interesse bij de inventarisatieprojecten van Verwolde en de Kraaigraaf, de KNNV op zijn best!”

“Gezamenlijk (met het IVN) cursussen en werkgroepactiviteiten ondernemen o.l.v. specialisten. Daar zou ik behoefte aan hebben en het trekt andere leden wellicht.”

Als oplossing wordt gesuggereerd:

- niet alleen samen te werken met IVN Deventer, maar ook met relevante werkgroepen van andere IVN-groeperingen (2x); “niet meer denken vanuit huidige gebied KNNV Deventer”
- Afdeling Deventer opsplitsen en samenvoegen met verschillende omliggende KNNV-afdelingen
- Fusie met KNNV-Apeldoorn
- Bij fusie met IVN-Deventer op gezette tijden eigen excursies organiseren voor de KNNV. “Het zal dan wellicht ontaarden in een ons-kent-ons gebeuren, maar voorziet waarschijnlijk in een behoefte van de mensen die er aan gehecht zijn de onderlinge band te behouden. Het zal me zelfs niets verwonderen als er weer “oudgedienden” op af komen die je nu nooit meer ziet. Het is wel de vraag, of dit een afdelingsgebeuren moet worden of dat een aantal mensen dit als een soort vriendengroepje gaat organiseren.”

Een tip die vaker voorkomt, is te kijken naar andere afdelingen in een vergelijkbare situatie:

- Hoe zijn andere KNNV-afdelingen aan het vernieuwen?
- Hoe gaat het in Winterswijk, waar wel een KNNV- maar geen IVN-afdeling is?
- Hoe zouden ze het in Apeldoorn aanpakken?

De wens een eigen afdeling te behouden, wordt als volgt verwoord:

“Persoonlijk voel ik me echter bij het extraverte karakter van de club [het IVN] en van veel leden ervan, niet thuis. Dat ligt niet aan het IVN, maar aan mijn karakter (en wellicht ook leeftijd). En van diverse oudere leden weet ik dat

ze er net zo over denken. Ook de werkwijze, waarbij excursies onder leiding van een gids, een route lopen, waarbij allerlei leuke bijzonderheden worden verteld, past niet bij de KNNV. Ik ken een afdeling, waar de fusie tussen KNNV en IVN geleid heeft tot excursies, waar alleen de gids zijn verhaal houdt en het niet op prijs wordt gesteld als men een eigen inbreng heeft, iets wat juist het prettige bij de KNNV is, n.l. het leren van elkaar. Het gevolg is dat de "echte", vaak al wat oudere, KNNV'ers om de twee weken hun eigen excursies houden."

"We hoeven niet te streven naar grote aantallen leden op excursies en lezingen, als deze zelf maar van een goede kwaliteit zijn."

Fundamentele kritiek betreft het ontbreken van een brede basis:

"De doelstelling natuurbeleving is in onze afdeling goed vertegenwoordigd. Voor dit aspect ligt samenwerking met IVN voor de hand. De overige doelstellingen, natuurstudie en natuurbescherming, zijn nu zwaar onderbelicht. Samenwerking met het IVN brengt daar niet veel verandering in. Door overlijden en ouder worden, heeft er een grote kennisuitstroom plaatsgevonden in onze afdeling. Dat is nauwelijks aangevuld. Wij zijn niet meer de kennisleverancier van weleer en zijn wat kennisniveau betreft ingehaald door het IVN. Wij hebben geen inhoudelijk argumenten meer om voor de natuurstudie samenwerking met het IVN uit de weg te gaan. Dat leidt tot de ultieme vraag of we nog wel bestaansrecht hebben omdat we ons niet meer onderscheiden van het IVN."

En tot slot twee bemoedigende opmerkingen: "Het bestuursprobleem is al vaker voorbij gekomen, ook bij andere afdelingen, maar altijd weer opgelost. Er is nog nooit een afdeling opgeheven omdat er geen bestuur was, wel omdat het ledenaantal onder de 30 of 40 kwam."

"Jammer dat de KNNV Deventer het moeilijk heeft. Wij (mijn man en ik) zijn altijd met plezier actief geweest in de afdeling en hebben er veel kennis opgedaan. Ik heb er mooie herinneringen aan en wens het bestuur sterkte bij het nemen van beslissingen".

Samenvattend:

- Over Quadrifolia heeft niemand het, maar de kwaliteit is verbeterd; er is meer variatie. Wel beperkt tot actuele zaken, geen achtergrondartikelen. Daarvoor hebben we Natura.
- Onze doelstellingen: natuurbeleving, -studie, -bescherming
- Excursies bieden natuurbeleving en natuurstudie. Inhoudelijk is er weinig kritiek, maar vaak zijn er weinig deelnemers. Een suggestie is thematische excursies te organiseren. Die hebben we nu ook al, b.v. paddenstoelen, vier seizoenen, maar juist door de gezamenlijke inbreng van de deelnemers kan er van alles bij komen). Zijn er op termijn voldoende leden om excursies te leiden?
- Lezingen bieden natuurstudie en ook wel beleving. Samen met IVN is de opkomst voldoende. Vaak sprekers van buiten.
- Werkgroep planten samen met IVN biedt studie en beleving, raakt aan bescherming. Er is behoefte aan meer werkgroepen. Probleem: vogelwerkgroep b.v. is al anders georganiseerd.
- Cursussen kunnen samen met IVN, maar pas volgend jaar is een gunstig tijdstip. Externe deskundigen aantrekken (we hebben een potje)? Studie. Kan ook gaan over terreinbeheer en dus dan deskundigheid vergroten voor natuurbescherming.
- Monitoren biedt vooral bescherming, maar ook beleving en studie. Helaas zijn er geen nieuwe projecten in zicht. Voor Oostermaat was de deelname bescheiden.
- De meer actieve vormen werkgroep, cursus en monitoren zijn voor jongeren ook aantrekkelijk.
- Wat zouden we als bestuur kunnen doen ter voorbereiding van de ledenvergadering?
- 1 Aftasten (o.a. met IVN) of we iets concreter kunnen worden over werkgroepen, cursussen, monitoren
- 2 Informeren bij het landelijke bestuur hoe het in andere afdelingen gaat
- 3 Wellicht informeren bij Apeldoorn, Winterswijk, Epe-Heerde

Samenwerking KNNV afdeling Deventer en IVN afdeling Deventer

Op 3 oktober 2012 hebben leden van het Bestuur van de KNNV en het IVN een gesprek gevoerd over verdere samenwerking. Van onze kant vonden we het een plezierig en vruchtbaar gesprek en uit het verslag komt naar voren dat we goede afspraken hebben kunnen maken.

Vooraf is duidelijk dat het niet gaat om fuseren en dat iedere vereniging zijn eigenheid behoudt. We kunnen echter wel gezamenlijk activiteiten organiseren, zodat er meer leden van beide verenigingen natuurkennis en

natuurbeleving kunnen delen. Het blijkt in de praktijk dat er al activiteiten gezamenlijk worden uitgevoerd. Hierin kunnen beide verenigingen elkaar versterken.

Met behulp van een Inspiratie-notitie, ons toegezonden door het landelijk bureau van de KNNV en ook verzonden door de landelijke IVN, hebben we per punt gekeken naar hoe we in de praktijk de samenwerking gestalte kunnen geven. Per afgesproken punt zal ik hierop ingaan.

Zo organiseert de KNNV excursies die alleen toegankelijk zijn voor leden. Het IVN daarentegen geeft publieksexcursies, waarin de educatie centraal staat. Wat we beogen is dat we in overleg excursies organiseren alleen voor leden van zowel KNNV als IVN. Deze zouden dan in een gebied kunnen worden gehouden waar de IVNers later een publieksexcursie houden, zodat ze alvast de kennis over het gebied in huis halen. Ook zouden we gezamenlijk cursussen kunnen organiseren, iets wat de KNNV tot nu toe niet heeft gedaan. De lezingen staan nu al open voor leden van beide verenigingen, hierin kunnen afspraken nog verbeterd worden. In de werkgroepen werken er al leden van beide verenigingen samen. In bestaande en nieuwe projecten zouden we meer kunnen samenwerken, bijvoorbeeld in het project rond de Lettelerleide en de Moespotleide. Maar ook in nieuwe projecten, zoals "Wandelen vanuit de voordeur" of "Natuurkoffers voor ouderen". Afgesproken is ook dat we samenwerken bij het gezamenlijk bemannen van een kraam bij evenementen. Een gezamenlijke vertegenwoordiging in het Platform Natuur en Milieu van de gemeente Deventer is te overwegen.

In de praktijk moeten er natuurlijk goede afspraken worden gemaakt, hier zijn de leden van de besturen mee bezig. We hopen dat de samenwerking beide verenigingen ten goede komt en dat veel leden zich aangetrokken voelen tot de activiteiten die gezamenlijk worden georganiseerd. Men hoeft geen lid te worden van KNNV of IVN, van een der beide verenigingen is prima, hoewel uit de enquête blijkt dat 34% van de geënquêteerden lid is van beide verenigingen.

Colofon

KNNV in vogelvlucht

Zondag 6 januari 2013, 14.00 uur.

Nieuwjaarsbijeenkomst bij Koos Anema in Almen.

Donderdag 17 januari 2013, 20.00 uur. Avond van leden voor leden in de Ulebelt.

Zaterdag 26 januari 2013, 10.00 uur. Struinen in oernatuur Duurse Waarden olv. Jaap Bont.

Donderdag 31 januari 2013, 14.00 uur. Kleine excursie Lankhorst, Wesepe samen met IVN.

Donderdag 14 februari 2013, 20.00 uur. Lezing Baikalmeer door Ronald Groening en Mike Hirschler in de Ulebelt

Woensdag 20 februari 2013, 14.00 uur. Kleine excursie Oude Begraafplaats, Deventer samen met IVN.

Zaterdag 2 maart 2013, 10.00 uur. Gewestelijke excursie Brabantse Biesbosch olv Hans Grotenhuis en Tjalling van der Meer.

Zondag 3 maart 2013, 11.00 uur. Mossenexcursie Lettelerleide, Oostermaet, olv. Michel Zwarts.

Donderdag 21 maart 2013, 20.00 uur. Algemene ledenvergadering in de Ulebelt

Zondag 24 maart 2013, 10.00 uur. Excursie omgeving kasteel Ruurlo olv. Dick Steenstra en Henry Wassens

Sluitingsdatum voor kopij

Quadriofolia nummer 2 van 2013 zal eind maart verschijnen.

Kopij graag inleveren voor 5 februari bij Nienke Dijkstra, Wiebengapad 5, 7425 AR Deventer, dijkstra_nienke@hotmail.com

KNNV Afdeling Deventer

Secretaris: Ria de Oude-de Wolf,
Hemeltjenskampweg 5, 7431 CB Diepenveen;
secretaris@deventer.knnv.nl

Penningmeester en ledenadministratie:
Bob Maks, De Heuvel 34, 7413 AX Deventer
0570-610266, penningmeester@deventer.knnv.nl
Triodosbank, 78.67.10.438, t.n.v. KNNV afd.
Deventer te Deventer.